

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/160/2006

OPINIE O OPIECE ZDROWOTNEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2006

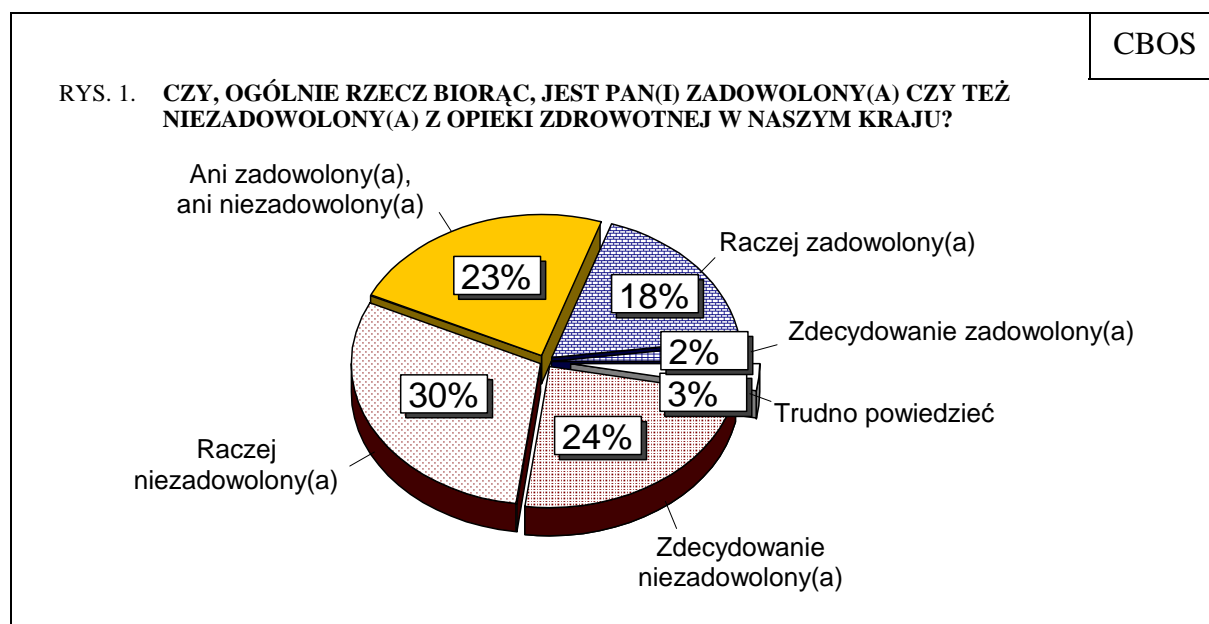
PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

Od wielu lat przeważają negatywne oceny systemu opieki zdrowotnej w Polsce. Kontrastuje to z opiniami na ten temat w krajach zachodnich, np. w Wielkiej Brytanii, gdzie mimo dużego krytycyzmu wobec narodowego systemu opieki zdrowotnej, licznych problemów i kolejek do lekarzy (równie długich jak u nas, a może nawet dłuższych), niewielką przewagą mają oceny pozytywne. Polacy nie należą też do najbardziej zadowolonych z opieki zdrowotnej spośród obywateli państw Grupy Wyszehradzkiej, ale nie są też najbardziej krytyczni¹.

Obecnie niezadowolenie wyraża ponad połowa Polaków (54%), a zadowolenie – jedna piąta (20%). Prawie co czwarty (23%) nie jest ani zadowolony, ani niezadowolony z opieki zdrowotnej w naszym kraju, oceniając ją jako średnią. Tylko nieliczni (3%) nie mają wyrobionej opinii w tej sprawie².

¹ Zob. komunikaty CBOS „Niezdowolenie z opieki zdrowotnej”, grudzień 2005, oraz „Polacy, Czesi, Słowacy i Węgrzy o opiece zdrowotnej w swoich krajach”, styczeń 2006.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (197) zrealizowano w dniach 6–9 października 2006 roku na liczącej 999 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

W listopadzie ubiegłego roku niezadowolenie z opieki zdrowotnej wyrażała większość badanych. Jednak już miesiąc później odnotowaliśmy znaczną poprawę opinii na ten temat. Wynikało to z ogólnej poprawy nastrojów społecznych, związanej z wynikami wyborów. Obecnie, gdy nastroje są równie złe jak przed ubiegłorocznymi wyborami³, Polacy znów gorzej oceniają opiekę zdrowotną. W stosunku do grudnia 2005 roku wzrósł odsetek osób niezadowolonych (o 8 punktów), zarazem zmniejszył się zadowolonych (o 5 punktów). Nieco zmalał też (o 3 punkty) odsetek badanych, którzy wyrażają opinię pośrednią – nie są ani zadowoleni, ani niezadowoleni.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z opieki zdrowotnej w naszym kraju?	Wskazania respondentów według terminów badań							
	IX 2002	XII 2002	XI 2003	IX 2004	XII 2004	XI 2005	XII 2005	X 2006
	w procentach							
Zdecydowanie zadowolony(a)	2	3	3	2	2	3	2	2
Raczej zadowolony(a)	25	23	16	18	17	19	23	18
Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a)	24	23	20	17	17	17	26	23
Raczej niezadowolony(a)	27	29	29	28	31	30	26	30
Zdecydowanie niezadowolony(a)	19	18	29	32	30	29	20	24
Trudno powiedzieć	4	4	3	3	3	3	3	3

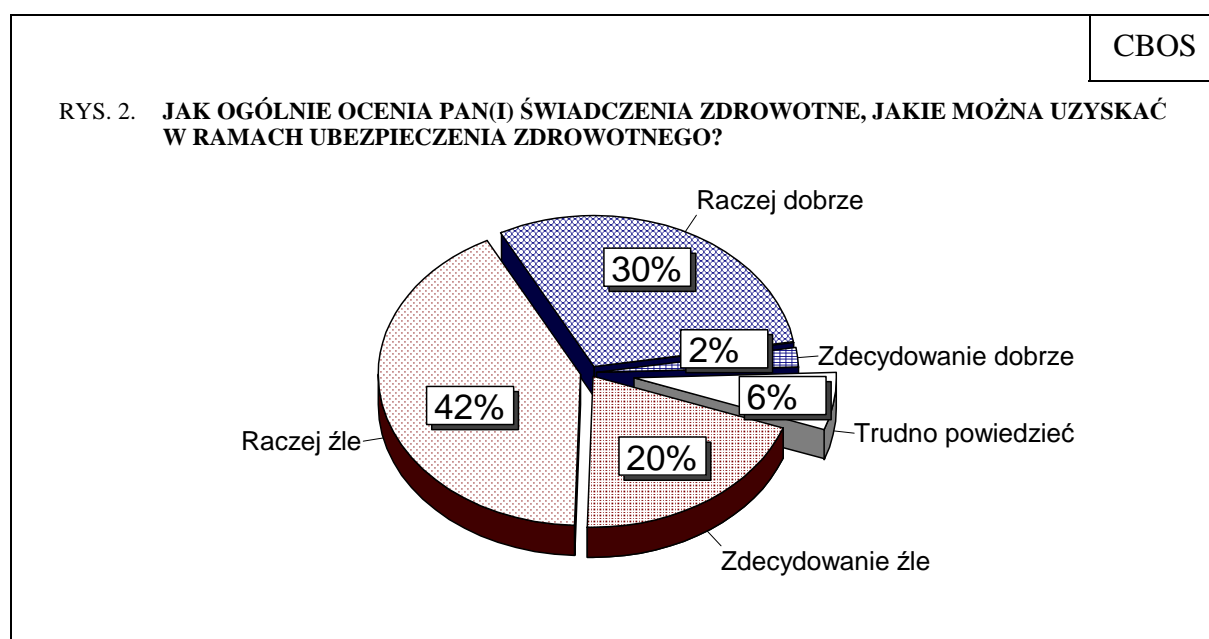
Porównując wyniki tegoroczne z poprzednimi warto podkreślić, że – mimo częstych ostatnio w mediach doniesień o kłopotach placówek medycznych, wynikających z braku personelu, i rosnących kolejkach pacjentów oraz niedawnej fali protestów pracowniczych, co w pewnym stopniu odbijało się na pacjentach – nie są one tak złe jak w listopadzie 2005 roku czy w latach 2003 i 2004. Wydaje się więc, że nie można mówić o pogarszaniu się opinii czy wzroście niezadowolenia z opieki zdrowotnej w naszym kraju.

Niezadowolenie z opieki zdrowotnej wyrażane jest tym częściej, im lepiej wykształceni są badani oraz im większa jest miejscowość, w której mieszkają – najbardziej krytyczni w tym względzie są respondenci z wyższym wykształceniem oraz mieszkańcy największych miast. Częściej niż inni niezadowolenie deklarują też ci, którzy – według własnych ocen – żyją w złych warunkach materialnych. Krytycyzmowi sprzyja więc też poczucie upośledzenia (zob. tabele aneksowe).

³ Por. komunikat CBOS „Nastroje społeczne w październiku”, październik 2006.

O opinii na temat opieki zdrowotnej zapytaliśmy też w inny sposób – poprosiliśmy ankietowanych, by ocenili świadczenia, jakie można uzyskać w ramach ubezpieczenia zdrowotnego. Odpowiedzi na to pytanie – spośród których badani dokonywali wyboru – nie zawierały opinii pośredniej, jak w przypadku poprzedniego pytania. Respondenci musieli więc zdecydować się na odpowiedź pozytywną lub negatywną.

Okazało się, że odsetek osób pozytywnie oceniających świadczenia zdrowotne w ramach ubezpieczenia jest znacznie większy niż odsetek zadowolonych z opieki zdrowotnej (32% wobec 20%), większa jest też liczba osób wystawiających oceny negatywne niż liczba niezadowolonych (62% wobec 54%).

Z porównania odpowiedzi badanych na oba pytania wynika, że znaczna grupa wskazujących uprzednio opinię pośrednią dobrze ocenia świadczenia zdrowotne w ramach ubezpieczenia, choć większość jest przeciwnego zdania. Warto też zwrócić uwagę na spore odsetki osób zadowolonych z opieki zdrowotnej, ale źle oceniających świadczenia, oraz tych, które są niezadowolone, ale świadczenia oceniają dobrze. Może to świadczyć, że niezadowolenie często wynika z przyczyn innych niż jakość samych świadczeń – tak jak jest ona postrzegana przez respondentów.

Tabela 2

Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z opieki zdrowotnej w naszym kraju?	Jak ogólnie ocenia Pan(i) świadczenia zdrowotne, jakie można uzyskać w ramach ubezpieczenia zdrowotnego?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Zadowolony(a)	78	17	4
Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a)	39	52	9
Niezadowolony(a)	11	85	4
Trudno powiedzieć	53	15	32

W porównaniu z poprzednim pomiarem oceny świadczeń zdrowotnych się pogorszyły. Odnotowujemy 11-punktowy wzrost odsetka ocen negatywnych i 6-punktowy spadek pozytywnych.

Tabela 3

Jak ogólnie ocenia Pan(i) świadczenia zdrowotne, jakie można uzyskać w ramach ubezpieczenia zdrowotnego?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	XI 2005	X 2006
	w procentach	
Zdecydowanie dobrze	2	2
Raczej dobrze	36	30
Raczej źle	34	42
Zdecydowanie źle	17	20
Trudno powiedzieć	10	6

Podobnie jak zadowolenie z opieki zdrowotnej, również ocena świadczeń, jakie można uzyskać w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, powiązana jest przede wszystkim z poziomem wykształcenia ankietowanych oraz wielkością miejsca ich zamieszkania. Źle ocenia te świadczenia aż cztery piąte mieszkańców największych miast i ponad trzy czwarte badanych z wyższym wykształceniem (zob. tabele aneksowe). Oznacza to też, że im wyższe dochody na osobę w gospodarstwie domowym respondenta, tym częściej źle ocenia on świadczenia zdrowotne w ramach ubezpieczenia (i częściej, przypuszczalnie, korzysta ze świadczeń prywatnych)⁴. Natomiast im niższe dochody, tym częstsze są pozytywne oceny świadczeń, jakie można uzyskać w ramach ubezpieczenia zdrowotnego.

⁴ Takie powiązanie ocen z korzystaniem ze świadczeń prywatnych stwierdzaliśmy wielokrotnie. Zob. komunikat CBOS „Niezadowolenie z opieki zdrowotnej”, wyd. cyt.

Można powiedzieć, że niezadowolenie z opieki zdrowotnej w naszym kraju nadal przeważa, ale – co warto podkreślić – nie zwiększa się mimo alarmujących doniesień o problemach z uzyskaniem świadczeń, protestach pracowników, wyjazdach lekarzy i pielęgniarek oraz brakach kadrowych i kłopotach finansowych placówek medycznych. Natomiast same świadczenia zdrowotne, jakie można uzyskać w ramach ubezpieczenia, Polacy oceniają gorzej niż przed rokiem. Negatywne zjawiska w mniejszym stopniu odbijają się na opiniach o systemie opieki zdrowotnej, a w większym – na ocenie jakości świadczeń uzyskiwanych w jego ramach.

Opracował
Włodzimierz DERCZYŃSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy, ogólnie rzecz biorąc, jest Pan(i) zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z opieki zdrowotnej w naszym kraju?

(%)

	Zadowolony(a)	Ani zadowolony(a), ani niezadowolony(a)	Niezadowolony(a)	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	20	23	54	3	999
Płeć					
Mężczyźni	16	23	58	3	476
Kobiety	24	22	52	2	523
Wiek					
18-24 lat	22	27	49	2	153
25-34	14	21	61	3	179
35-44	12	26	62	0	157
45-54	17	22	58	2	191
55-64	25	20	52	4	136
65 lat i więcej	31	20	46	4	183
Miejsce zamieszkania					
Wieś	26	22	48	4	369
Miasto do 20 tys.	23	29	46	2	137
20-100 tys.	17	22	59	3	200
101-500 tys.	18	24	56	2	175
501 tys.i więcej mieszk.	8	17	76	0	117
Wykształcenie					
Podstawowe	29	25	43	3	288
Zasadnicze zawodowe	19	21	56	4	256
Średnie	14	24	61	1	346
Wyższe	18	17	64	1	109
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	17	16	67	0	62
Prac.umysł.niż.szczębła	9	25	64	2	99
Pracownicy fiz.- umysł.	15	21	64	0	84
Robotnicy wykwalifikowani	16	24	58	2	104
Robotnicy niewykwalifik.	23	20	51	5	35
Rolnicy	20	29	51	0	40
Pracujący na własny rach.	6	10	84	0	32
Bierni zawodowo					
Renciści	28	20	50	2	84
Emeryci	28	20	48	4	222
Uczniowie i studenci	17	29	53	1	83
Bezrobotni	19	26	48	6	102
Gospodynie domowe i inni	28	31	38	3	50
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	16	17	64	3	138
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	14	21	64	0	69
sekt. pryw. poza rolnict.	13	24	63	1	212
prywatnym gosp. rolnym	18	33	49	0	44
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	18	27	52	3	73
301-500	22	19	57	2	156
501-900	20	21	57	2	251
901-1200	23	25	51	1	103
Powyżej 1200 zł	19	12	67	1	77
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	19	59	3	249
Średnie	19	23	55	3	432
Dobre	22	26	50	2	317
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	24	25	47	3	88
Raz w tygodniu	21	24	53	2	476
1-2 razy w miesiącu	21	22	56	1	161
Kilka razy w roku	16	22	57	5	166
W ogóle nie uczestniczy	19	15	63	3	109
Poglądy polityczne					
Lewica	20	20	59	2	134
Centrum	18	22	58	2	286
Prawica	16	29	54	2	318
Trudno powiedzieć	28	18	49	5	261

Tabela 2. Jak ogólnie ocenia Pan(i) świadczenia zdrowotne, jakie można uzyskać w ramach ubezpieczenia zdrowotnego?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	62	6	999
Płeć				
Mężczyźni	28	64	8	476
Kobiety	35	61	4	523
Wiek				
18-24 lat	34	62	4	153
25-34	26	72	1	179
35-44	27	69	4	157
45-54	25	67	7	191
55-64	35	57	8	136
65 lat i więcej	45	45	10	183
Miejsce zamieszkania				
Wieś	39	55	7	369
Miasto do 20 tys.	30	65	4	137
20-100 tys.	32	61	6	200
101-500 tys.	31	64	5	175
501 tys. i więcej mieszk.	14	81	5	117
Wykształcenie				
Podstawowe	42	49	9	288
Zasadnicze zawodowe	36	59	6	256
Średnie	24	71	5	346
Wyższe	22	77	2	109
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	22	76	1	62
Prac. umysł. niż. szczebla	19	78	3	99
Pracownicy fiz. - umysł.	25	71	5	84
Robotnicy wykwalifikowani	32	63	5	104
Robotnicy niewykwalifik.	38	60	2	35
Rolnicy	32	66	2	40
Pracujący na własny rach.	11	89	0	32
Bierni zawodowo				
Renciści	42	53	5	84
Emeryci	40	50	10	222
Uczniowie i studenci	29	65	6	83
Bezrobotni	30	61	9	102
Gospodynie domowe i inni	50	44	7	50
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	27	70	4	138
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	22	74	3	69
sekt. pryw. poza rolnict.	24	72	3	212
prywatnym gosp. rolnym	31	66	4	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	40	57	4	73
301-500	34	63	3	156
501-900	31	62	7	251
901-1200	37	61	2	103
Powyżej 1200 zł	26	74	0	77
Ocena własnych war. mater.				
Źłe	30	65	6	249
Średnie	32	63	6	432
Dobre	34	59	6	317
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	37	53	9	88
Raz w tygodniu	33	62	5	476
1-2 razy w miesiącu	31	63	6	161
Kilka razy w roku	30	62	8	166
W ogóle nie uczestniczy	27	69	4	109
Poglądy polityczne				
Lewica	26	70	4	134
Centrum	31	66	3	286
Prawica	31	63	5	318
Trudno powiedzieć	36	53	11	261